

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ХРУЩ Н. А.

доктор економічних наук

Хмельницькій

КОРПАН О. С.

Вінниця

Постановка проблеми. Сучасні трансформаційні економічні процеси вносять вагомі зміни в економіку держави загалом та, зокрема, у діяльність усіх суб'єктів господарювання. Особливо відчутно вплив змін відчувається у фінансовій сфері, що є однією із головних складових забезпечення процесів розширеного відтворення. Оскільки, кожен суб'єкт господарювання у тій чи іншій мірі підпадає під вплив дії змін, здатність його

вчасно та адекватно реагувати на зовнішні подразники в ринковому середовищі із врахуванням впливу чинників внутрішнього середовища є запорукою успішного функціонування підприємства на конкурентному ринку.

Основні складові ефективності діяльності підприємства: висока конкурентоспроможність, платоспроможність, фінансова стабільність та стійкість, прибутковість та інвестиційна привабливість досягаються шляхом здійснення ефективного фінансового управління. Неодмінною передумовою забезпечення фінансового розвитку підприємства сьогодні виступає його фінансова стратегія.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню теоретичних та методологічних проблем ефективного формування та реалізації фінансової стратегії підприємства присвячено значну кількість публікацій, зокрема ці питання досліджувались

зарубіжними та вітчизняними вченими: І. Балабановим, І. Бланком, В. Герасимчуком, І. Герчиковою, І. Лісовською, М. Міллером, Л. Павловою, В. Пономаренком, О. Пушкарем, С. Рижковою, О. Стояною, А. Томпсоном, Е. А. Уткіним, З. Е. Шершньовою та ін. У той же час, результати систематизації публікацій за даною проблематикою дозволяють зробити висновок, що ключові аспекти формування та реалізації фінансових стратегій підприємств недостатньо розроблені як у теоретичному, так і в практичному аспектах, про що свідчить відсутність єдиного теоретико-методологічного підходу. Отже, продовження досліджень у даному напрямку є доцільними та актуальними. Метою роботи є систематизація теоретико-методичних аспектів формування фінансової стратегії, як складової забезпечення рівня конкурентоспроможності підприємства та розробка «дерева цілей» фінансової стратегії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансова стратегія є невід'ємною складовою частиною стратегічного управління підприємства.

В загальному вигляді, *фінансова стратегія підприємства – це система рішень довгострокового характеру щодо залучення та використання фінансових ресурсів, забезпечення фінансової безпеки, побудови ефективної системи управління фінансовою діяльністю.*

Стратегічне управління фінансовою діяльністю підприємства передбачає постановку та реалізацію сукупності цілей, що відповідає логіці структурування цільового простору корпоративної стратегії підприємства.

У фінансово-економічній літературі пропонується різна ієрархічна структура фінансової стратегії. Оптимальним варіантом подання такої структури є «дерево цілей», що відображає взаємозв'язок усієї сукупності фінансових цілей підприємства з урахуванням їх пріо-

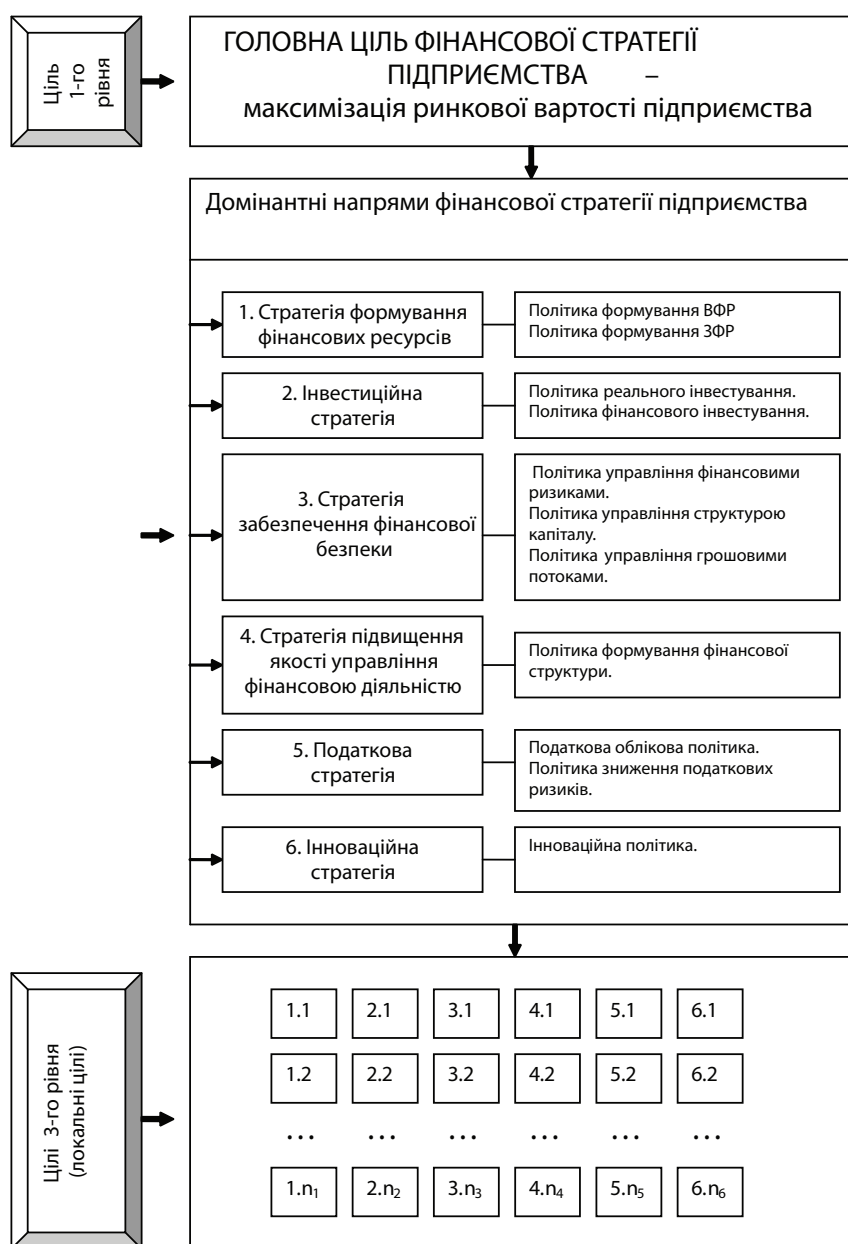

Рис. 1. Дерево цілей фінансової стратегії підприємства

ритетності і можливості реалізації. [1] «Дерево цілей» побудовано шляхом каскадування цілей за окремими напрямками сфери управління фінансами.

Способи та напрями досягнення зазначених підприємством цілей визначаються у рамках формування окремих компонентів (модулів) фінансової стратегії та їх складових – фінансових політик. Такий підхід дозволяє визначити фінансову стратегію підприємства як інтегровану структурну композицію п'яти взаємопов'язаних і взаємозалежних модулів (фінансової стратегії 2-го рівня) [2]:

- 1) стратегії формування фінансових ресурсів;
- 2) інвестиційної стратегії;
- 3) стратегії забезпечення фінансової безпеки;
- 4) стратегії підвищення якості управління фінансовою діяльністю;
- 5) податкової стратегії.

На нашу думку, до складу фінансових стратегій 2 рівня доцільно додати інноваційну стратегію, оскільки саме інноваційна діяльність сприяє скороченню термінів досягнення фінансових цілей даного підприємства в порівнянні із його основними конкурентами.

Кожен з виділених модулів фінансової стратегії підприємства має свою головну мету і систему завдань, що визначають, у свою чергу, склад його елементів (фінансових політик). «Дерево цілей» фінансової стратегії підприємства зображено на рис. 1 (див. вище). Ціль 1 рівня – головна ціль фінансової стратегії підприємства, яка полягає у максимізації його ринкової вартості.

Вибір головної цілі передбачає визначення основних напрямів управління фінансами підприємства серед яких: управління формуванням власних та залучених ресурсів, інвестиційний та інноваційний розвиток, забезпечення фінансової безпеки, побудова ефективної системи управління фінансовою діяльністю (підвищення якості

управління фінансовою діяльністю), управління податковою політикою. Отже, цілі 2-го рівня – домінуючі напрями фінансової стратегії підприємства, які є забезпечуючими у процесі досягнення головної цілі підприємства.

Цілі 3-го рівня – локальні цілі, які слугують у якості забезпечення реалізації цілей 2-го рівня. Зокрема, як це показано на рис. 1 локальними цілями стратегії формування фінансових ресурсів підприємства є цілі 1.1, 1.2 ...1.п, відповідним чином зображено і локальні цілі для інших домінуючих напрямів фінансової стратегії підприємства.

В свою чергу, кожен домінуючий напрям передбачає досягнення базових цілей у межах зазначеного напрямку. Крім того, між основними напрямками фінансової стратегії підприємства існує взаємозв'язок та взаємообумовленість (рис. 2.)

Висновки. Вважаємо, що підхід до формування фінансової стратегії підприємства як інтегрованої структурної композиції із шести основних напрямів дозволить підприємству сконцентруватися на управлінні найбільш важливими фінансовими складовими у довгостроковій перспективі. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Бланк И. А. Концептуальные основы финансового менеджмента / И. А. Бланк. – К.: Эльга; Ника-Центр, 2003. – 448 с.
2. Лисовская И. А. Финансовая стратегия компании: необходимость формирования, основные компоненты и принципы построения / И. А. Лисовская, С. А. Рыжкова // Российское предпринимательство. – 2008. – № 10.– Вып. 1 (120). – С. 130 – 134.
3. Хрущ Н. А. Конкурентні стратегії: процеси створення та реалізації / Н. А. Хрущ, М. В. Желіховська // Монографія [за наук. ред. доктор економічних наук, проф. Н. А. Хрущ]. – К.: Освіта України, 2010. – 315 с.

Рис. 2. Основні компоненти фінансової стратегії підприємства